

PSANÍ NA POČÍTAČI PRO 5., 6. A 7. ROČNÍK SPECIÁLNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

učební dokumenty

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, č. j. 12631/2000-24
ze dne 3. února 2000 s platností od 1. září 2000 počínaje 5. ročníkem

Učební plán

speciální základní škola pro zrakově postižené

Schválilo MŠMT, č. j.: 19644/2000-24 ze dne 29. 5. 2000
jako úpravu učebního plánu vzdělávacího programu základní škola č. j. 16847/96-2

Předmět										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Český jazyk	9	10	10	7	7	x	x	x	x	16
Cizí jazyk				3	3	x	x	x	x	12
Matematika	4	5	5	5	5	x	x	x	x	16
Prvouka	2	2	3							
Přírodověda				3	4					
Vlastivěda										
Chemie								x	x	2
Fyzika						x	x	x	x	4
Přírodopis						x	x	x	x	6
Zeměpis						x	x	x	x	6
Dějepis						x	x	x	x	6
Občanská výchova						x	x	x	x	4
Rodinná výchova						x	x	x	x	4
Hudební výchova	1	1	1	↑	1	x	x	x	x	4
Výtvarná výchova	1	1	1	4	1	x	x	x	x	4
Praktické činnosti	1	1	1	↓	1	x	x	x	x	4
Volitelné předměty							x	x	x	4
Psaní na počítači					1	1	1			
Práce na počítači								x	x	2
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Týdenní dotace povinných předmětů	20	22	23	24	25	25 – 27	26 – 28	28 – 30	28 – 30	
Nepovinné předměty										

x) V 6. – 9. ročníku o časové dotaci jednotlivých vyučovacích předmětů rozhodne ředitel školy tak, aby bylo vyučováno všem předmětům učebního plánu daného ročníku, byl naplněn minimální počet vyučovacích hodin pro předmět, dodržena týdenní časová dotace a žákům s nejtěžším zrakovým postižením bylo umožněno zařazení vyššího počtu hodin předmětů speciální péče.

U volitelných předmětů v 7. – 9. o jejich zařazení do ročníku rozhoduje ředitel školy.

Poznámky k učebnímu plánu:

Ve speciálních školách pro zrakově postižené, které mají deset ročníků (vyhláška MŠMT č. 127/97 Sb., § 4 odst. 2), se učivo 1. ročníku rozvolňuje do dvou let (1. ročník přípravný a 1. ročník).

Předměty speciální péče

Předměty speciální péče na školách vzdělávajících zrakově postižené zahrnují zejména: prostorovou orientaci a samostatný pohyb zrakově postižených, zrakovou stimulaci, speciální přípravu psaní a čtení bodového písma, práce s optickými pomůckami, logopedickou péči a zdravotní tělesnou výchovu. Výuka předmětů speciální péče a její rozsah se zajišťuje podle potřeb jednotlivých žáků na základě doporučení příslušného odborníka. O organizaci předmětů speciální péče rozhoduje ředitel školy.

Volitelné předměty

O výběru a časové dotaci volitelných předmětů rozhoduje ředitel školy. Vzhledem k zaměření školy se doporučují například tyto předměty:

- práce s elektronickými kompenzačními pomůckami
- čtení optakonom
- druhý cizí jazyk
- konverzace v cizím jazyce
- cvičení v českém jazyce
- cvičení v matematice

Nepovinné předměty

Nepovinné předměty je možné zařadit nad rámec povinné týdenní časové dotace. Výběr nepovinných předmětů se řídí mírou zrakového postižení žáka, zájmy žáků a možnostmi školy. V prvním ročníku se doporučuje posílit výuku hudební výchovy zařazením nepovinného předmětu „Příprava hry na hudební nástroj“. Výuka tohoto předmětu probíhá v prvním ročníku hromadně, v dalších ročnících je organizována jako individuální výuka hry na hudební nástroj.

Doporučené nepovinné předměty:

- hra na hudební nástroj
- hudební nauka
- sborový zpěv
- literárně dramatická výchova
- další cizí jazyk
- náboženství

Nabídka nepovinných předmětů a jejich zařazení je v kompetenci ředitele školy.

Úprava učebních osnov

Úprava učebních osnov je v kompetenci ředitele školy a s ohledem na zrakové postižení žáků je možná do výše 30% předepsaného učiva.

Psaní na počítači pro 5., 6. a 7. ročník speciální základní školy pro zrakově postižené

Schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, č. j.12 631/2000-24
ze dne 3. února 2000 s platností od 1. září 2000 počínaje 5. ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu psaní na počítači

Vyučování předmětu psaní na počítači poskytuje žákům 5. – 7. ročníku speciálních základních škol pro zrakově postižené ucelený výcvik techniky psaní na počítači desetiprstovou hmatovou metodou a osvojení nutných dovedností při práci na počítači.

Předmět umožňuje zrakově postiženým žákům (slabozrakým, se zbytky zraku, nevidomým) kompenzovat zrakovou vadu a dopomáhá jim k větší samostatnosti. Je důležitým prostředníkem k lepší komunikaci, otevírá cestu k informačním technologiím a přispívá k integraci zrakově postižených do společnosti.

Ve třídách jsou zpravidla vyučování společně žáci s různými stupni zrakových vad, proto je třeba výuku diferencovat.

Obsah výuky v 5. ročníku je zaměřen na osvojení základních znalostí a dovedností při práci s počítačem, v 6. a 7. ročníku se učivo rozšiřuje a upevňuje. Již v 7. ročníku je možné propojit nově nabyté dovednosti v psaní na počítači s jinými předměty, např. s českým jazykem, dějepisem, matematikou a dalšími předměty.

Vzdělávací cíle předmětu

- poskytnutí základních informací o pracovním prostředí při práci na počítači
- seznámení s počítačem a s jeho funkcí
- seznámení s připojovanými zařízeními: hlasový výstup, braillovský řádek, skener, myš, sluchátka, čerňotisková a braillovská tiskárna
- ovládání alfanumerické a numerické klávesnice, seznámení s kurzorovými a funkčními klávesami
- zvládnutí přiměřeně rychlého a přesného postupu při psaní jednotlivých písmen a číslic, slov, vět a celků
- nácvik rytmického psaní

Vybavení, hardware a software

Učební osnovy vycházejí z počítačů typu PC vybavených programy, které má škola k dispozici

- operační systém MS DOS, Windows
- příslušný textový editor dle možnosti školy
- výukové programy pro psaní na počítači
- příslušné kompenzační pomůcky – braillovský řádek, hlasové výstupy

Poznámky

Předmět **psaní na počítači** se na speciálních základních školách pro zrakově postižené začne vyučovat od školního roku 2000/2001 v 5. ročnících. Výuka bude dotována jednou hodinou týdně ve všech třech ročnících (5., 6. a 7. roč.).

Na tyto osnovy budou navazovat osnovy předmětu **práce na počítači** pro 8. a 9. ročník. Na začátku každého školního roku je nutné důkladně zopakovat informace o práci s počítačem, zvlášť důležitý je individuální přístup k jednotlivým žákům a k jejich rozdílným individuálním schopnostem.

Cílem předmětu psaní na počítači je, aby absolventi 7. ročníku zvládli základní obsluhu počítače, uměli psát všemi deseti prsty a důkladně znali rozšířenou počítačovou klávesnici. Vzhledem k jiným možnostem oprav chyb v textu je nutné zvolit i jiné metody kontroly rychlosti a přesnosti psaní, aby nebyla narušena kontinuita pohybových stereotypů a byla posílena motorická paměť.

Přesnost a rychlost psaní i správný prstoklad se doporučuje kontrolovat individuálně.

Seznam doporučené literatury – učebnice a pracovní sešity vydané pro výuku informatiky:

- ☐ Výpočetní technika 1. díl, učebnice pro ZŠ, Martin Halva, Zdeněk Havlík, Petr Kocián, Miloslav Liedermann, Otto Ondráček, Global Praha 1996
- ☐ Informatika a výpočetní technika pro ZŠ, Petr Kmoch, Computer Press Praha 1997
- ☐ Informatika I pro základní školy, Pavel Břicháč, Michal Berounský, Grada Praha 1993
- ☐ Informatika II pro základní školy, Pavel Břicháč, Grada Praha 1994
- ☐ Informatika III pro základní školy, Pavel Břicháč, Grada Praha 1996
- ☐ Počítač jako pomocník učitele, Jan Slavík, Jaroslav Novák, Portál Praha 1997
- ☐ Informatika 1 pro základní školy a víceletá gymnázia Windows 3.x, Pavel Veselík, Rudolf Pecinovský, Grada Praha 1997, učebnice a pracovní sešit
- ☐ Informatika 2 pro ZŠ a víceletá gymnázia Windows 3.x, Pavel Veselík, Grada Praha 1998, učebnice a pracovní sešit
- ☐ Informatika 1 Windows 95, Pavel Veselík, Rudolf Pecinovský, Grada Praha 1997, učebnice a pracovní sešit
- ☐ Informatika 2 Windows 95, Pavel Veselík, Grada Praha 1998, učebnice a pracovní sešit
- ☐ Využití počítače při vyučování, Miroslava Černochová, Tomáš Komrska, Jaroslav Novák, Portál Praha 1998
- ☐ Nové trendy ve vzdělání aneb letem multimediálním světem, Milan Hausner a kol., SPN a. s. 1995
- ☐ Technika administrativy I. díl, Milada Preislerová, Fortuna Praha 1992
- ☐ Jak rychle a snadno psát na psacím stroji nebo počítači
- ☐ Pro pokročilé ve vyšších třídách: Strojopisné texty

Volba jiných učebnic a textů, případně další aktuální literatura je ponechaná na iniciativě vyučujícího

Průběžné informace a procvičování dovedností a návyků během roku

- seznámení s počítačem a jeho funkcí, základní informace o obsluze přídatných zařízení
- práce s textovým editorem, používání menu
- otevření a uložení souboru, pojmenování souboru
- vysvětlení pojmů (adresář – složka, soubor – dokument)
- počítačové hry podporující rozvoj logického myšlení

A. Informace o pracovním prostředí

- vybavení pracovny
- bezpečnost provozu počítačů, hygiena při práci s počítačem, osvětlení, nábytek
- sestava počítače – hardware, software, vlastní počítač, vstupní a výstupní zařízení, ovládací prvky – tlačítka (seznámení s tím, co můžeme vidět a hmatem poznat)
- praktická ukázka ovládání počítače (myš, kliknutí)
- spuštění počítače, zahájení práce, otevření prostředí, přihlášení se (jméno uživatele a heslo), spuštění textového editoru, vytvoření textového souboru, uložení napsaného souboru – dokumentu v textovém editoru, ukončení práce na počítači, vypnutí přístroje
- informace o klávesnici, úhoz na klávesnici, pohyb kurzoru, písmo a jeho velikost (nutné pro slabozraké), hlasový výstup (pro nevidomé)
- využití počítačů
- informace o anglické klávesnici a jejích odlišnostech

B. Nácvik psaní na počítači

- obecné zásady při psaní: poloha rukou, držení těla, výška stolků a židlí
- zahájení vlastní práce s počítačem
- desetiprstová technika při nácvičení psaní
- nácvik rytmického psaní (průběžně)

C. Alfnumerická klávesnice

- výchozí poloha rukou na klávesách a, s, d, f, j, k, l, ů
- mezerník, úloha palce levé a pravé ruky
- informace o řádkování
- postupný nácvik střední písmenné řady
- informace o provádění oprav v textu: klávesy Delete, BackSpace
- nácvik písmen na horní písmenné řadě: r, u, i, e, p, q
- procvičování a opakování
- nácvik písmen na střední a horní písmenné řadě: g, h, o, w, z, t, ú, lomítko
- kontrolní cvičení, krátké diktáty, celkové opakování
- skupiny písmen a slov dle učebnice nebo pokynů vyučujícího

E. Praktické procvičování

opakování průběžné a celkové, krátké diktáty, kontrolní práce

Průběžné informace a procvičování dovedností a návyků během roku

- seznámení s počítačem a jeho funkcí, základní informace o obsluze přídavných zařízení
- práce s textovým editorem, používání menu
- otevření a uložení souboru, pojmenování souboru
- vysvětlení pojmů (adresář – složka, soubor – dokument)
- počítačové hry podporující rozvoj logického myšlení

A. Opakování informací o pracovním prostředí

- provoz a ovládání počítače a jeho využití
- hygiena při práci s počítačem
- vybavenost pracovny
- bezpečnost provozu

B. Opakování dovedností a návyků získaných v předmětu psaní na počítači z 5. ročníku

C. Nácvik psaní na počítači

- pokračování v nácviku psaní písmen horní písmenné řady
- písmena dolní a horní písmenné řady: z, t, n, m
- velká písmena (dodržování prstokladu, správný úhoz malíčkem)
- přepínače: Shift, CapsLock
- nácvik velkých písmen s použitím levého a pravého Shiftu
- písmena dolní písmenné řady: v, y, c, b, x, tečka, čárka, pomlčka
- zvýraznění písma

D. Použití kurzorových kláves

Home, End, Page Up, Page Down, Tab – praktické ukázky
Odstavec, Enter na ukončení odstavce, kurzorové šipky, Ctrl

E. Praktické procvičování

Opakování průběžné a celkové, krátké diktáty, kontrolní práce

Průběžné informace a procvičování dovedností a návyků během roku

- seznámení s počítačem a jeho funkcí, základní informace o obsluze přídavných zařízení
- práce s textovým editorem, používání menu
- otevření a uložení souboru, pojmenování souboru
- vysvětlení pojmů (adresář – složka, soubor – dokument)
- počítačové hry podporující rozvoj logického myšlení

A. Opakování informací o pracovním prostředí

- provoz a ovládání počítače a jeho využití
- hygiena při práci s počítačem
- vybavenost pracovny
- bezpečnost provozu

B. Opakování dovedností a návyků získaných v 5. a 6. ročníku

C. Nácvik psaní na počítači

- číselná řada: písmena í, č, á, ř
písmena š, é, ě, ý, ž
- interpunkční znaménka: otazník, vykřičník, dvojtečka, středník, kulatá přední a zadní závorka, lomítko, uvozovky, stejnítka, znaménka a značky, malá a velká písmena s diakritickými znaménky
- numerická klávesnice, použití Shiftu pravého a levého
číslice 1 – 0, arabské a římské číslice
matematická znaménka (+ , -, =)
- seznámení s numerickým blokem (NumLock)
- přepínání velikosti a změna typu písma

D. Použití kurzorových kláves

- Home, End, Page Up, Page Down, Tab
- přepínače : Ctrl, Alt
- informace o funkčních klávesách

E. Praktické procvičování

Opakování průběžné a celkové, krátké diktáty, kontrolní práce